

שלא ירגישו שאני עושה משהו על-מנת להיות כך.

גטו ישראלי במוזיאון

● האם אתה, צייר ישראלי?
אני לא מתיימר לומר שאני צייר ישראלי. אני מתגורר בישראל, כמו שמישהו גר באביציה. הרבה מהדברים שאני עושה, יכולתי לעשות בחוץ-לארץ. אני לא יודע אם יש דבר שנקרא צייר-ישראלי. קיים פולקלור ישראלי, כמו יוטי שטרן. הוא צייר-ישראלי, מפני שהוא מצייר ילדים עם סנדלים וכובע-טמבל. אני לא רואה אותו מצייר בניו-יורק, או בתאילנד. וצייר רים כמו נתום גוטמן, הם ציירי-פולקלור. משהו כמו הנגנים התימנים. ציירי-פולקלור שמציירים ציורי-שמן שהמוטיבים שלהם ישראליים-מופרזים. כמו לבנון.

● במוזיאונים בארץ קיים מדור של, ציור ישראלי.

כן. במוזיאון תל-אביב, יש שם גטו ישראלי. אבל זו לא אמנות ישראלית. מורצגים שם ציירים שיכלו להיות ציירים פור-לניים. זה אותו הדבר. לפי דעתי, קנה המידה של צייר נמדד על הקיר, ולא בשום צורה אחרת. כך שהמוזיאונים בתל-אביב ובירושלים היו צריכים לתלות את לבנון ליד מאטיס, קוקושקה — או ליד כל אחד אחר, ולא להגיד מי זה. ואז לראות אם הציור עומד במבחן על הקיר, ולא לעשות גטו אמנותי. צריך לפרק את כל הגטו הזה, ולתת לעבודות להתמודד בשוק-החופשי. אני לא רוצה להיות תלוי ליד רפי לביא. אני תלוי ליד רפי לביא כל הזמן, ומהצד השני אורי ליפשיץ, והלאה יוסל

ברגנר. תתלו את יוסל ברגנר ליד רנה מאגריט — ונראה איך הוא תלוי שם.

● האם יש השפעה כלשהי על המיון הישראלי הזה?

כן. אמנים מבוגרים שמזייפים את עצי-מם, ואת מה שציירו ב-1942 או ב-1950. את מה שהם מציירים היום לא רוכשים. את מה שהם ציירו אז, קנו כבר. ולכן, מי שרוצה לקנות את העבודות של כמה מ-האמנים הוותיקים, מגלה שהן מצויירות ב-אקרילק, שהחליף את צבע-השמן. אבל ב-1948 עוד לא ייצרו את הצבע הזה. כל אדם שקונה צריך לראות איפה הוא שם את כספו. ומי שסובב את הבר, יגלה שהוא נרכש באגודת הציירים ב-1977. אני לא רוצה להזכיר שמות של ציירים שמזייפים את עצמם. אבל הם עושים תע-רוכות "מודרניות" ומוכרים רק את הזויפים שלהם מזייפים את עצמם.

● אתה רוצה לומר שהישראליים אינם יודעים כיצד לקנות יצירות אמנות?

כלל לא יודעים. למשל, יש כאן מחלה שקרוייה סוריאליזם. מחלה ישראלית שאי-נה בחוץ-לארץ. מה עושים פה כל מיני סוחרים? מדפיסים רפרודוקציות של סאל-וודור דאלי. לאנשים אין מושג מה הם קונים. מרמים אותם. ממש מרמים אותם, ומוכרים להם כל מיני ליטוגרפיות. אומרים להם שהן "ליטוגרפיות אוריגנליות". או שאלה ליטוגרפיות — או אוריגנליות. מסבכים אותם במושגים. אנשים שאני פוגש אומרים לי: הדפס-משי זה מפני שהוא מודפס על נייר משי. מבלבלים אותם. אין לה שום קשר עם משי, זה תרגום מ-

SILK SCREEN, ועשו מזה משי. מוכרים להם דברים מזוייפים שאפילו החתימות עליהם מזוייפות. לא מכבר, גלריה ירושלמית לקחה תמונה של מירו מתוך אל-בוט (הדפיסה אותה בהדפס-משי גדול והדפיסה את החתימת האמן באפור, כדי שזה ייראה כמו עיפרון, ואחרי שזה הודפס, אותה גלריה מיספרה את זה ביד. לא מספיק שזו רפרודוקציה, אלא שהיא גם ממוספרת! זה זיוף. יש זייפנים ישראלים מיקצוענים שמוצצים לאנשים את הדם, עם שיקים דחויים. זה נגוסטריוס. אני רוצה לראות את הגלריה שיתנו לה הביצים, ושכל אלה שרכשו שם סאלוודור דאלי יחזירו את הדאלי ויקבלו את הכסף בחזרה.

רהיט הקרוי מיסגרת

● עבודות שאתה מציג בתערוכתך, מופיעים נופים אירופאיים סטנדרטיים. למה?

במרכז העבודות החדשות שלי, מצוי אל-מנט במרכזו של נופים שבעיני אנשים מסויימים הם שיא היופי. אנשים בדימוי-נה שיש להם בבית נוף של שווייץ, או נוף של רומניה, או גונדולה — זה עבורם שיא השלווה. שיא הנועם, ואולי גם נוף מרגיע. זה נותן להם תחושה שאליה הם היו רוצים להגיע מכאן. זה מה שהם או-הבים. זה נראה להם אמיתי.

אם אני חולם —

אז אני חולם

● חלק מעבודותיך מזכיר ציור-נאיבי. מדוע?

בערך ב-1972 התעכבתי יותר בעבודותי באנונימיות שבציור, על הלא-מצליח, על הלא-יודע — והתחלתי לעשות מנקודת-מוצא זו את הניקוי הזה. עשיתי פעם, על-פי תמונה בעיתון, קלסטרן של מחבל, ולא בגלל שאני מעורב בפוליטיקה, אלא מתוך שהראש שבעיתון פשוט דחף אותי לעשות את העבודה. אחרי-כך המשכתי בעוד עבודות כאלה.

● למה?

ביצעתי עבודות פשוטות תחת כותרות כמו: "אישי שראיתי ברחוב", עבודות ודברים די סטרייליים שעשיתי בקוררו, ללא יפיוף אלא בנימה מכוונת של בוסר. עסקתי או הרבה באנונימיות שבציור. עבודות כמו שמואל מהצד הטוב שלו" שעסקה באנשים שתמיד מנסים להיראות מהצד הטוב שלהם, כשמצטלמים, מסתריקים ומסתוו בבים על צד אחד, ומתיישרים בכיוון הי-טוב שלהם.

● מדוע?

להוציא ולחשוף את הדברים הפשוטים. היומיומיים, כפי שהיום אני עושה מה שאני עושה היום, ואני מת לראות את מה שאעשה מחר, ואם הייתי יכול לראות את מה שאעשה מחר, לא הייתי עושה מחר כלום.

● האמנות היא כפי חייך?

אשתי תהרוג אותי, אבל האמנות היא כל החיים שלי. הציור שעליו מסתובבים חיי, ויש לי אשה, ובת, ובית. ויש לי אוטו, ואני מסודר, ולא רעב ללחם. ואין לי כרטיס-ביקור, מלבד העבודות שלי, ואני כל היום עוסק וחי מסביב לעבודה. אם אני עובד אז אני עובד, ואם אני חושב אז אני חושב. ואם אני חולם אז אני חולם.

נופש באוסטריה הממקסימה

החל מ-\$9.00 ליום, כולל אירוח מלא

צא לחופשה רומנטית ליד אגמים, יערות ונהרות באוסטריה הממקסימה, במחירים שהם הזולים ביותר כיום באירופה.
Gmunden, Lackenhof am Oetscher, Mondsee, Ramsau am Dachstein, Mariazell, Melk, Rust, Wagrain.
אוסטריה- פינת חמד אידוכית שבה הקצבת מטבח החוץ שלכם שווה יותר ומאפשרת לכם בילוי נפלא.

חוברת מפורטת להשיג אצל סוכני הנסיעות או במשרדי נתיבי אוויר אוסטריים, דחי'טומופלדור12, טל. 03-53535 טל-תל-אביב

AUSTRIAN AIRLINES

וציגות משרד התיירות האוסטרי